

Brexit en de agrarische handel met het VK

Siemen van Berkum en Ida Terluin

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

1. Inleiding

De meerderheid van de Britse bevolking heeft zich tijdens een referendum in juni 2016 uitgesproken voor een Brexit. Zowel het Verenigd Koninkrijk (VK) als de EU bereiden zich momenteel voor op de onderhandelingen over het beëindigen van het EU-lidmaatschap van het VK en het opbouwen van een nieuwe relatie tussen de EU en het VK. Die onderhandelingen starten pas nadat het VK daartoe op grond van artikel 50 van het EU-Verdrag een verzoek indient bij de EU. Ook in Nederland worden voorbereidingen voor de onderhandelingen getroffen. Zo buigt een Brexit-werkgroep van het ministerie van Economische Zaken zich over de perspectieven voor agrarische handelsstromen tussen het VK en Nederland.

Toekomstig verloop handelsstromen hangt van handelsafspraken en wisselkoers af

Het VK heeft als EU-lid toegang tot de gemeenschappelijke markt waar vrij verkeer van goederen, diensten, kapitaal en personen geldt. Na het indienen van het verzoek om de EU te verlaten zal het VK met de EU moeten gaan onderhandelen over de voorwaarden voor handel tussen het VK en de EU. Daarnaast heeft de EU met tal van derde landen handelsafspraken gemaakt. Na een Brexit valt het VK buiten deze afspraken en zal het land zelf met derde landen handelsvoorwaarden op moeten stellen.

Landen zullen buitenlandse goederen importeren als die goedkoper zijn dan in het land zelf geproduceerde goederen. Om de binnenlandse markt af te schermen tegen goedkopere buitenlandse producten, kunnen landen importtarieven instellen, die een prijsverhogend effect hebben. Verder kunnen landen onder andere voedselveiligheidseisen of eisen aan de verpakking en productiemethode stellen. Wanneer deze eisen verschillen met die van de buitenlandse aanbieders, zullen laatstgenoemden hun producten moeten aanpassen, wat tot hogere kosten en daardoor tot een slechtere concurrentiepositie kan leiden. Daarnaast hebben fluctuaties in de wisselkoers invloed op de handelsstromen doordat zij een buitenlands product goedkoper of juist duurder kunnen maken. Omdat het nog niet bekend is welke handelsvoorwaarden het VK na een Brexit met de EU en derde landen gaat maken en de toekomstige wisselkoers tussen het Britse pond en andere valuta zich evenmin laten voorspellen, valt het op voorhand niet te zeggen hoe de agrarische handelsstromen tussen Nederland en het VK zich dan gaan ontwikkelen.

Onderzoeksvragen

Op verzoek van de Brexit-werkgroep van het ministerie van Economische Zaken richten we ons in deze notitie op de volgende vragen:

- 1) Als de agrarische handel met het VK na een Brexit door handelsafspraken wordt belemmerd, welke alternatieve afzetmarkten bestaan er dan voor de Nederlandse land- en tuinbouwexport?
- 2) Heeft het VK buiten de EU alternatieve afzetmarkten voor agrarische exporten en alternatieve herkomstlanden voor agrarische importen?
- 3) Welke gevolgen heeft een Brexit voor de agrarische handelsstromen binnen de EU27?
- 4) Zijn er bepalingen voor agrarisch toezicht en handhaving van sanitaire en fytosanitaire regels in bestaande handelsverdragen (zoals bijvoorbeeld CETA en TTIP) die ook gebruikt zouden kunnen worden in een toekomstig handelsverdrag met het VK?

Opbouw van deze notitie

De opbouw van deze notitie is als volgt. In paragraaf 2 wordt een overzicht gegeven van de agrarische handelsrelaties van Nederland met het VK. Hiermee wordt duidelijk wat het belang van de Britse markt is voor de Nederlandse agrosector, en welke producten een groot aandeel hebben in die handelsstromen. In paragraaf 3 wordt een beeld geschetst van alternatieve markten voor Nederlandse producten als Nederland na een Brexit een deel van de Britse markt zou kwijtraken. In paragraaf 4 wordt de vraag behandeld welke alternatieve markten het VK zou kunnen vinden voor de huidige export naar de EU, en welke leveranciers van buiten de EU de Britse markt meer zouden kunnen bedienen. In paragraaf 5 wordt ingegaan op de mogelijke gevolgen van een Brexit voor de Europese markten. Paragraaf 6 geeft aan hoe de EU afspraken kan maken over non-tarifaire maatregelen in een handelsovereenkomst met het VK.

2. Nederlandse agrarische export naar het VK

Eén tiende van de Nederlandse agrarische export is bestemd voor het VK

De waarde van de Nederlandse agrarische uitvoer naar het VK bedroeg in 2015 ruim 8,5 miljard euro (tabel 2.1). Dat komt overeen met zo'n 10% van de totale Nederlandse agrarische uitvoer. De belangrijkste agrarische exportproducten van Nederland naar het VK zijn vlees (met name pluimveevlees), sierteelt en groente (met name tomaten en paprika's). Ook be- en verwerkte groente (met name aardappelen), diverse voedselproducten, dranken (met name mineraalwater) en veevoer (sojaschroot) zijn grote posten, met elk een waarde van meer dan een half miljard euro in 2015.

Tabel 2.1 Nederlandse agrarische export naar het VK en agrarische import uit het VK naar Nederland, 2015 (mln. euro)

	mln. euro		als % totaal	
	Export naar het VK	Import uit het VK	Export naar het VK	Import uit het VK
02 - Meat and edible meat offal	1.353	181	16	8
06 - Live trees, other plants, bulbs, cut flowers etc.	1.031	31	12	1
07 - Edible vegetables	899	45	11	2
20 - Preparations of vegetables, fruit, etc.	660	61	8	3
22 - Beverages, spirits and vinegar	658	318	8	15

	mln. euro		als % totaal	
	Export naar het VK	Import uit het VK	Export naar het VK	Import uit het VK
21 - Miscellaneous edible preparations	587	235	7	11
23 - Residues and waste from the food industries; prepared animal fodder	517	94	6	4
08 - Edible fruit and nuts	440	73	5	3
18 - Cocoa and cocoa preparations	387	113	5	5
19 - Preparations of cereals, flour, starch or milk	305	89	4	4
04 - Dairy produce; birds' eggs; natural honey	283	196	3	9
15 - Animal or vegetable fats and oils etc.	268	83	3	4
03 - Fish and crustaceans, etc.	209	109	2	5
16 - Preparations of meat, fish etc.	175	137	2	6
17 - Sugars and sugar confectionery	125	38	1	2
12 - Oil seeds and oleaginous fruits	104	51	1	2
01 - Live animals	49	34	1	2
38 - Miscellaneous chemical products	40	52	0	2
10 - Cereals	39	87	0	4
05 - Products of animal origin not elsewhere specified or included	22	34	0	2
Rest	390	110	5	5
Totaal	8.539	2.172	100	100

Bron: Eurostat, Comext; bewerking Wageningen Economic Research.

Handelsvoorwaarden na een Brexit

Het VK moet na een Brexit bepalen of zij tarieven voor de agrarische export uit de EU wil invoeren en hoe hoog die zijn. Gelet op de traditie van vrije handel in het VK, ligt het voor de hand om te verwachten dat het VK na een Brexit voor de import van landbouwproducten geen of weinig handelstarieven in zal stellen. Dat zou betekenen dat -- waar voorheen alleen EU-lidstaten zonder grensbelemmeringen konden importeren - nu alle landen in een situatie van geen of weinig handelstarieven verkeren. Het is dan voor het VK aantrekkelijk om te importeren uit het land dat een bepaald product tegen de laagste prijs aanbiedt. Of dat land Nederland of een ander land is, valt op voorhand niet te zeggen: dat hangt per product van de kostenstructuur per land af. Omdat de prijzen voor landbouwproducten in de EU tegenwoordig dicht in de buurt van de wereldmarktprijzen liggen, is Nederland hier niet per definitie in het nadeel. Dat geldt zeker voor de verse producten die Nederland kan leveren (zoals snijbloemen, groente en fruit, verse zuivel en vleesproducten) en waarbij Nederland door de nabijheid van de Britse markt en de efficiënte logistieke organisatie snel kan reageren op de marktvrage in het VK.

Op basis van de eventuele tarieven die het VK na een Brexit gaat instellen voor agrarische producten en de prijsverhouding tussen Nederlandse producten en die uit derde landen, kan worden bepaald of Nederlandse exporteurs agrarische producten goedkoper kunnen aanbieden dan concurrenten uit derde landen. Dit zal van product tot product verschillen en kan bovendien variëren op verschillende momenten in het jaar. In het meest negatieve scenario kunnen derde landen alle producten goedkoper leveren dan Nederland en valt alle agro-export naar het VK weg. Zo ver zal

het waarschijnlijk niet komen, maar ook een relatief geringe daling van, zeg, 5% betekent dat voor een exportwaarde van ruim 400 miljoen euro alternatieve markten moeten worden gezocht. In de volgende paragraaf gaan we in op alternatieve afzetmarkten voor de Nederlandse agrosector.

3. Alternatieve afzetmarkten binnen en buiten de EU

Nederlandse agroproducten op de Britse markt zijn voor een belangrijk deel verse producten. Alternatieve markten voor Nederlandse verse producten zullen vooral in Europa liggen, en dan met name in de nabijgelegen, Nederland omringende landen. Dit zijn al de belangrijkste exportbestemmingen van Nederlandse landbouwproducten. De afzetmarkten in de EU zijn over het algemeen echter grotendeels verzadigd en ook de huidige Europese economische situatie zorgt (nog) voor gematigde afzetverwachtingen in de nabije toekomst.

Alternatieven op EU-markt

De Duitse markt is voor veel Nederlandse agro-producten de belangrijkste exportmarkt. Ontwikkelingen in de Duitse economie zijn daarom van groot belang voor exportalternatieven na een Brexit. Exportcijfers van de laatste jaren laten zien dat de uitvoer naar Duitsland licht blijft toenemen. Ook de export naar Polen, één van de grotere EU-economieën, is fors toegenomen: de Nederlands uitvoerwaarde nam in de afgelopen jaren met zo'n 20% toe tot bijna 2 miljard euro in 2015. De Nederlandse afzet naar andere landen in de oostflank van de EU is in de afgelopen jaren ook gegroeid, en daar zullen waarschijnlijk nog grotere afzetmogelijkheden zijn, onder voorwaarde van bestendige economische groei in die regio.

Echter, andere EU-lidstaten die nu landbouwproducten exporteren naar het VK, zullen zich bij toegangsproblemen tot de Britse markt ook meer op de Europese markt gaan begeven, waardoor de concurrentie op de EU-markt tussen de aanbiedende EU-lidstaten groter wordt. Met name Frankrijk (dranken/wijn, zuivel), Ierland (vlees en zuivel) en Duitsland (graanproducten) zijn belangrijke aanbieders op de Britse markt (zie Bijlage), die alternatieve afzetmarkten in de EU eerst in omringende landen zullen zoeken. Daar staat dan wel weer tegenover dat een deel van de Britse export naar EU27 (ter waarde van 16,1 miljard euro in 2015, tabel B1) na de Brexit kan wegvallen, waardoor op sommige markten (zoals voor rund- en lamsvlees, en enkele zuivelproducten) weer enige ruimte kan ontstaan. Per saldo lijkt de concurrentie op de EU-markt eerder toe dan af te nemen door een Brexit.

Alternatieven op derde markten

Voor alternatieve markten zal dan ook niet alleen binnen de EU maar ook buiten de EU en buiten Europa moeten worden gekeken. Tot voor kort was Rusland (na de VS de grootste afzetmarkt voor Nederlandse agroproducten buiten de EU) een groeiende afzetmarkt voor Nederlandse agroproducten, maar door de politieke spanningen is de export naar dat land ernstig verstoord en ingezakt. De voor de Nederlandse export belangrijke zuivel- en vleesproducten zijn nog steeds onderwerp van Russische importsancties. Door de forse economische neergang in Rusland (en devaluatie van de roebel) is de export van snijbloemen, groenten en fruit naar Rusland in 2 à 3 jaar (meer) dan gehalveerd. Er is nog geen uitzicht op versoepeling van de Russische importsancties, noch op snel economisch herstel. Het lijkt daarmee onwaarschijnlijk dat de export naar de Russische markt op korte termijn zal kunnen groeien.

Buiten de EU is de Nederlandse agrosector voor alternatieve markten vooral afhankelijk van economische ontwikkelingen. In de eerste plaats valt te denken aan landen in relatief nabije regio's zoals in Noord-Afrika of het Midden-Oosten. Beide regio's worden momenteel geteisterd door politieke spanningen en economische stagnatie door de lage olieprijs, waardoor inkomsten van olie-exporterende (maar voedsel-importerende) landen sterk zijn gedaald.

Voor verder weg gelegen markten spelen markttoegangseisen ook een belangrijke rol. Recent afgesloten handelsovereenkomsten bieden enkele producten een betere toegang tot exportmarkten. Zo is er door bilaterale onderhandelingen van Nederland met betrokken landen de

uitvoer van sommige groenten en fruit naar landen als China (peren en paprika's) en Brazilië (peren) vergemakkelijkt. Ook is fruitexport naar Vietnam en India mogelijk gemaakt door bilaterale afspraken over fytosanitaire voorwaarden en implementatie. Tegelijkertijd blijkt uit de exportcijfers dat uitvoer naar nieuwe markten wel een zaak is van lange(re) adem.

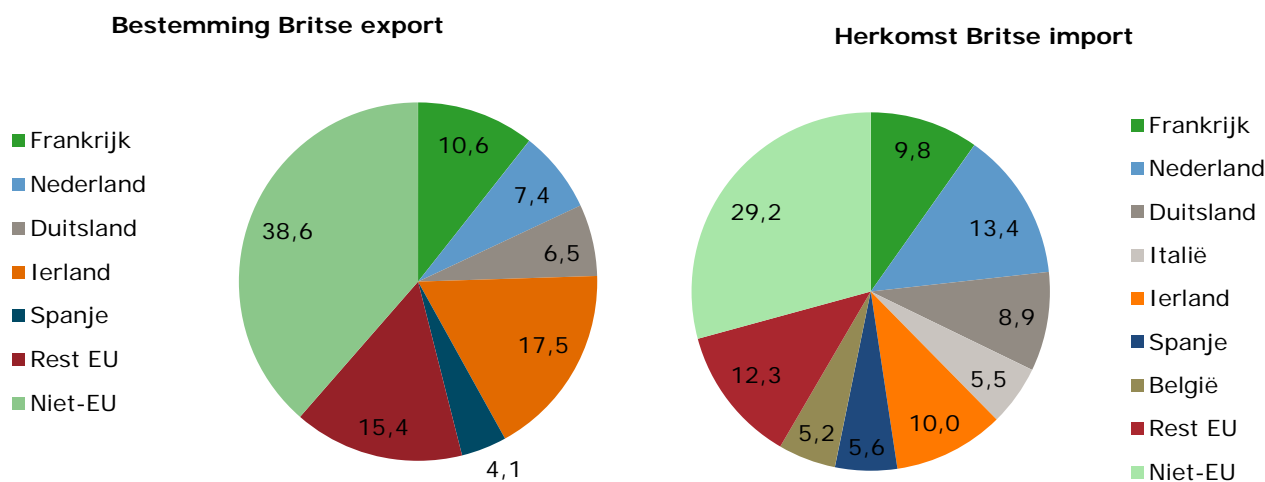
Bilaterale handelsafspraken voor nieuwe markten

De EU heeft in recente jaren een aantal handelsovereenkomsten afgesloten die mogelijk voor de nabije toekomst kansen bieden aan de Nederlands agrosector. Sinds het verdrag met Zuid-Korea (2012) en het handelsakkoord met Oekraïne (van kracht sinds 1 januari 2015 als onderdeel van het Associatie Akkoord) neemt de agro-export vanuit Nederland naar deze landen toe. Andere reeds afgesloten handelsakkoorden (met Canada, Vietnam) of overeenkomsten waarover momenteel nog onderhandeld wordt (onder andere met Japan, de VS) kunnen ook een stimulans geven aan de export.

Al met al lijken er positieve afzetperspectieven te zijn op een aantal markten waarvoor de toegang door recente handelsovereenkomsten is verbeterd. Maar of dit leidt tot een groei van de afzet die een eventuele afname van export naar het VK na een Brexit kan compenseren, is hoogst onzeker.

4. Export en import van het VK: alternatieve markten en aanbieders voor het VK?

Het VK importeert ter waarde van 57 miljard euro aan landbouwproducten waarvan 70% (40 miljard euro) uit de EU27 (zie Bijlage, tabel B1). Nederland is met een aandeel van ruim 13% (van de totale Britse import) de belangrijkste exporteur vanuit de EU naar het VK, gevolgd door Ierland en Frankrijk (beide 10%) en Duitsland (9%) (figuur 4.1). Italië, België en Spanje hebben ieder een aandeel van zo'n 5%. Ruim 29% van de Britse import komt van buiten de EU. Voor Britse export ligt de bestemming voor 60% binnen de EU, en 40% daarbuiten.

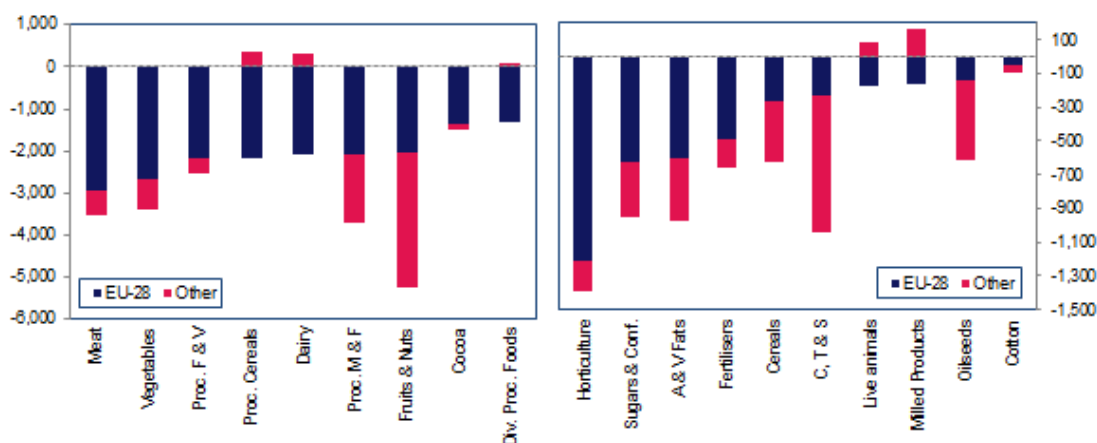
Figuur 4.1 Aandelen van belangrijkste handelspartners van het VK in de export en import van agrarische producten, 2014 (%)

Bron: Eurostat, COMEXT.

Grote EU-export van vlees, groenten en fruit naar VK

De totale agrarische handelsstromen zijn opgebouwd uit de handel in veel verschillende productgroepen. Figuur 4.2 toont de belangrijkste productcategorieën in de Britse agrarische handelsbalans (in miljoen euro) en het aandeel van EU-lidstaten daarbij. Uit de figuur kan worden afgeleid dat wanneer Brexit leidt tot meer belemmeringen in de handel met EU-lidstaten, met name EU-exporteurs van vlees, verse groenten en bewerkte groenten en fruit alternatieve markten zullen moeten zoeken. Dit zijn - naast planten en bloemen - juist de producten waarin Nederland als exporteur een relatief groot aandeel heeft in de Britse import (zie tabel B3). Overigens laat het overzicht ook zien dat EU-aanbieders van een hele reeks producten op zoek moeten naar alterna-

tieve markten, omdat het VK een netto-importeur is van een groot aantal productcategorieën en de EU-lidstaten vaak de belangrijkste aanbieders zijn. Niet-EU-landen zijn belangrijke leveranciers van Britse import van verwerkt vlees en vis (processed M&F in figuur 4.2), (onverwerkt) fruit, (onverwerkt) graan, koffie, thee en specerijen (C,T & S) en oliezaden. De VS is een belangrijke leverancier van groente, fruit, dranken en oliezaden. Brazilië levert ook veel sojabonen/oliezaden en (verwerkt rund- en pluimveevlees, Argentinië vooral sojaschroot en het VK betreft uit Australië met name (rund- en schapen/lams)vlees en dranken, en uit Nieuw-Zeeland lamsvlees, zuivel, fruit en dranken. De vijf landen samen zorgen voor een derde van alle agrarische import van het VK van buiten de EU. Het ligt voor de hand om te veronderstellen dat bij een Brexit de Britse invoer van genoemde producten uit de nu leverende niet-EU-landen zal toenemen, als de EU-landen de voorkeurspositie, die zij op dit moment op de interne markt ten opzichte van niet-EU-lidstaten hebben, verliezen.

Figuur 4.2 Handelsbalans van het VK voor agro- en voedselproducten

Bron: BMIResearch (2016), EU agriculture: Limited Brexit impact, but there will be painpoints. www.bmiresearch.com.

Het VK exporteert op dit moment een reeks van producten naar EU27, waarbij qua waarde met name lams- en rundvlees en zuivelproducten (melk en kaas) belangrijke exportproducten zijn. Elke verhoging van EU-importtarieven maakt export naar de EU lastiger en zal het VK dwingen om alternatieve markten te zoeken. Belangrijke markten voor het VK buiten de EU zijn landen in het Midden-Oosten en Hong Kong. De Britse afzetperspectieven zijn, net als de Nederlandse (zie paragraaf 3), afhankelijk van de economische groei in en markttoegangsafspraken met die landen.

5. Veranderingen op de Europese markt

De gevolgen van een Brexit voor de Europese markt voor landbouw- en voedselproducten hangen af van de handelsovereenkomst die de EU met het VK opstelt. Hiervoor zijn diverse scenario's op te stellen, zoals een vrijhandels- of WTO-akkoord, met verschillende gevolgen voor de prijzen op de Europese markt (zie onder andere Van Berkum en Terluin, 2016). Wanneer de WTO-handelsafspraken leidend zijn - en voor beide partijen in de onderlinge handel het meest begunstigde land (MFN)-principe geldt - betekent dat dat het VK en de EU in hun onderlinge handel dezelfde tarieven hanteren, en dat het VK die tarieven ook hanteert bij import uit derde landen. Dat laatste houdt ook in dat het VK niet meer profiteert van goedkope importen uit derde landen die het gevolg zijn van afspraken tussen de EU en derde landen zoals het GSP en EBA. Het VK importeert veel ruwe suiker (zo'n 700.000 ton uit ACP-landen) en boter, kaas, lams- en pluimveevlees onder preferentiële akkoorden van de EU. Bij een Brexit zal het volume dat het VK doorgaans betreft uit derde landen onder één van de preferentiële akkoorden van de EU op de Europese markt terechtkomen. De Britse importvolumes variëren jaarlijks maar zijn met name voor suiker, pluimvee- en schapen/lamsvlees substantieel (Van Berkum et al., 2016:14). Wanneer deze import (van genoemde producten) op de EU27-markt komt, kan dat een behoorlijk

prijzdrukkend effect teweegbrengen. Overigens kunnen lagere prijzen op de EU-markt de import uit derde landen ook weer onaantrekkelijker maken. Dat zal met name de invoer van ruwe suiker kunnen beperken, aangezien een aantal suikerproducerende ACP-landen bij een steeds kleiner wordend verschil tussen de EU- en wereldmarktprijs in toenemende mate moeite zal hebben om hun suiker prijsconcurrerend op de EU-markt af te zetten. De preferentiële importen van het VK van vlees en zuivelproducten betreffen tariefvrije contingenten (TRQ's) met Brazilië, Thailand en Nieuw-Zeeland. Vanwege de sterke concurrentiepositie van deze landen voor deze producten zullen zij de geboden ruimte binnen de TRQ's ook na een Brexit blijven benutten. Op een kleinere markt (65 miljoen Britse consumenten minder) betekent dat een toename van de concurrentie voor de EU-aanbieders van deze producten.

6. Handelsafspraken over non-tarifaire maatregelen

Bij het opstellen van een handelsovereenkomst met het VK zal de EU afspraken maken over tarieven en andere, non-tarifaire maatregelen die de handel beïnvloeden. Sanitaire en fytosanitaire (SPS) maatregelen vormen belangrijke non-tarifaire maatregelen. Als sanitaire en fytosanitaire standaarden tussen de EU en het VK verschillen, moeten er afspraken worden gemaakt hoe met deze verschillen om te gaan. In bestaande handelsakkoorden van de EU (bijvoorbeeld CETA met Canada, of een vrijhandelsakkoord met Singapore) wordt in een SPS-paragraaf beschreven wat de onderlinge afspraken zijn. Deze gaan onder andere over de manier waarop (grens)inspecties worden uitgevoerd, de eisen voor het verkrijgen van exportvergunningen (certificaten), hoe om te gaan met dier- of plantziektes en wie de 'competent authorities' zijn die over de implementatie van de afspraken gaan. Bestaande SPS-regels kunnen verschillen tussen landen en dan is het van belang om afspraken te maken over de zogenaamde 'recognition of equivalence': hoe dat plaatsvindt en wat de overlegprocedures zijn wanneer partijen het niet met elkaar eens zijn. In de handelsakkoorden van de EU is opgenomen hoe het toezicht op naleving van de afspraken op het terrein van SPS-maatregelen is geregeld. Ook zijn er in die verdragen afspraken gemaakt hoe wordt omgegaan met de zogenoemde Technical Barriers to Trade, zoals eisen op gebied van verpakking en labeling. Dergelijke teksten kunnen als voorbeeld dienen om afspraken te maken met het VK na een Brexit.

Referenties

Berkum, S. van, en I.J. Terluin (2016). Brexit. Verkenning van de gevolgen voor de Nederlandse agrosector. LEI Wageningen UR rapport 2016-011.

Berkum, S. van, R.A. Jongeneel, H.C.J. Vrolijk, M.G.A. van Leeuwen en J.H. Jager (2016). Implications of a UK exit from the EU for British agriculture; Study for the National Farmers' Union (NFU), Warwickshire, UK. Wageningen, LEI Wageningen UR (University & Research centre), LEI Report 2016-046.

Bijlage: Agrarische handelsstromen tussen de EU27 en het VK

Landbouwmarkten VK sterk verbonden met die van de EU

De agrarische import van het VK uit de rest van de EU bedroeg in 2014 zo'n 40 miljard euro (tabel B1). Nederland is met een aandeel van ruim 13% (van de totale Britse import van 56,9 miljard euro) de belangrijkste exporteur vanuit de EU naar het VK, gevolgd door Ierland en Frankrijk (beide 10%) en Duitsland (9%) (Fig. 4.1). Italië, België en Spanje hebben ieder een aandeel van zo'n 5%. Als de import van het VK na een Brexit helemaal of gedeeltelijk wegvalt moeten de EU-lidstaten deze goederenstromen elders afzetten. Omdat voor alle EU-lidstaten geldt dat afzet op de interne markt aantrekkelijker is dan export naar derde landen (geen tarieven, lage transportkosten), zullen ze eerst zoeken naar alternatieve afzetkanalen binnen de EU. In het uiterste geval waarbij de uitvoer naar het VK helemaal verdwijnt, gaat het dan om een toename van 40 miljard euro, wat overeen komt met bijna 11% van de intra-export van de EU27 (370,9 miljard euro, Tabel B1). In het geval er binnen de EU geen afzetmarkt voor een deel van de goederen is, zullen lidstaten proberen de goederen in derde landen te verkopen.

Tabel B1 Export en import van de EU27 en het VK, 2015

		EU27		VK		Aandeel VK in EU-totaal
		mld. euro	% van totaal	mld. euro	% van totaal	
Export	Extra	143,1	28	10,1	39	7
	Intra	370,9	72	16,1	61	4
	Totaal	514,0	100	26,2	100	5
Import	Extra	159,0	31	16,7	29	10
	Intra	348,4	69	40,3	71	12
	Totaal	507,3	100	56,9	100	11

Bron: Eurostat, Comext; bewerking Wageningen Economic Research.

Grootste exporteurs van landbouwproducten naar VK-markt

Tabel B2 Top-tien van grootste exportproducten van enkele EU-lidstaten naar het VK, 2014

2-digit	Import door het VK (1.000 euro)	Als % totale import door VK
<i>France</i>		
22 - Beverages, spirits and vinegar	1.780	26
04 - Dairy produce; birds' eggs; natural honey; edible products of animal origin, not elsewhere specified or included	692	20
19 - Preparations of cereals, flour, starch or milk; pastrycooks' products	494	15
23 - Residues and waste from the food industries; prepared animal fodder	258	10
21 - Miscellaneous edible preparations	256	9
17 - Sugars and sugar confectionery	253	17
10 - Cereals	222	15
18 - Cocoa and cocoa preparations	219	10
08 - Edible fruit and nuts; peel of citrus fruits or melons	206	4
07 - Edible vegetables and certain roots and tubers	168	5
Totaal	5.579	10
<i>Netherlands</i>		
06 - Live trees and other plants; bulbs, roots and the like; cut flowers and ornamental foliage	1.079	89
02 - Meat and edible meat offal	1.072	27
07 - Edible vegetables and certain roots and tubers	817	31

2-digit	Import door het VK (1.000 euro)	Als % totale import door VK
20 - Preparations of vegetables, fruit, nuts or other parts of plants	553	23
22 - Beverages, spirits and vinegar	530	10
21 - Miscellaneous edible preparations	513	21
23 - Residues and waste from the food industries; prepared animal fodder	492	32
15 - Animal or vegetable fats and oils and their cleavage products; prepared edible fats; animal or vegetable waxes	391	34
04 - Dairy produce; birds' eggs; natural honey; edible products of animal origin, not elsewhere specified or included	334	10
08 - Edible fruit and nuts; peel of citrus fruits or melons	307	16
Totaal		
<i>Germany, Fed. Rep</i>		
19 - Preparations of cereals, flour, starch or milk; pastrycooks' products	545	18
22 - Beverages, spirits and vinegar	475	9
18 - Cocoa and cocoa preparations	462	25
21 - Miscellaneous edible preparations	443	18
02 - Meat and edible meat offal	427	11
04 - Dairy produce; birds' eggs; natural honey; edible products of animal origin, not elsewhere specified or included	419	13
16 - Preparations of meat, fish or crustaceans, molluscs or other aquatic invertebrates	403	18
20 - Preparations of vegetables, fruit, nuts or other parts of plants	271	11
08 - Edible fruit and nuts; peel of citrus fruits or melons	237	12
23 - Residues and waste from the food industries; prepared animal fodder	178	12
Totaal	5.096	13
<i>Italy</i>		
22 - Beverages, spirits and vinegar	933	14
19 - Preparations of cereals, flour, starch or milk; pastrycooks' products	424	13
20 - Preparations of vegetables, fruit, nuts or other parts of plants	395	14
04 - Dairy produce; birds' eggs; natural honey; edible products of animal origin, not elsewhere specified or included	209	6
08 - Edible fruit and nuts; peel of citrus fruits or melons	171	4
21 - Miscellaneous edible preparations	158	5
02 - Meat and edible meat offal	127	3
07 - Edible vegetables and certain roots and tubers	109	3
16 - Preparations of meat, fish or crustaceans, molluscs or other aquatic invertebrates	86	2
18 - Cocoa and cocoa preparations	83	4
Totaal	3.104	5
<i>Ireland</i>		
02 - Meat and edible meat offal	1.102	23
04 - Dairy produce; birds' eggs; natural honey; edible products of animal origin, not elsewhere specified or included	892	26
16 - Preparations of meat, fish or crustaceans, molluscs or other aquatic invertebrates	609	16
19 - Preparations of cereals, flour, starch or milk; pastrycooks' products	580	17
33 - Essential oils and resinoids; perfumery, cosmetic or toilet preparations	394	51
22 - Beverages, spirits and vinegar	311	5
01 - Live animals	307	65
23 - Residues and waste from the food industries; prepared animal fodder	268	11
21 - Miscellaneous edible preparations	259	9
18 - Cocoa and cocoa preparations	193	9
Totaal	5.687	10

2-digit	Import door het VK (1.000 euro)	Als % totale import door VK
<i>Spain</i>		
07 - Edible vegetables and certain roots and tubers	807	24
08 - Edible fruit and nuts; peel of citrus fruits or melons	734	16
22 - Beverages, spirits and vinegar	399	6
20 - Preparations of vegetables, fruit, nuts or other parts of plants	293	10
15 - Animal or vegetable fats and oils and their cleavage products; prepared edible fats; animal or vegetable waxes	132	8
19 - Preparations of cereals, flour, starch or milk; pastrycooks' products	120	4
02 - Meat and edible meat offal	111	2
16 - Preparations of meat, fish or crustaceans, molluscs or other aquatic invertebrates	108	3
21 - Miscellaneous edible preparations	98	3
10 - Cereals	86	6
Totaal	3.179	6
<i>Belgium</i>		
20 - Preparations of vegetables, fruit, nuts or other parts of plants	418	15
19 - Preparations of cereals, flour, starch or milk; pastrycooks' products	344	10
22 - Beverages, spirits and vinegar	297	4
18 - Cocoa and cocoa preparations	242	12
04 - Dairy produce; birds' eggs; natural honey; edible products of animal origin, not elsewhere specified or included	231	7
07 - Edible vegetables and certain roots and tubers	212	6
17 - Sugars and sugar confectionery	208	14
02 - Meat and edible meat offal	163	3
21 - Miscellaneous edible preparations	139	5
15 - Animal or vegetable fats and oils and their cleavage products; prepared edible fats; animal or vegetable waxes	113	7
Totaal	2.957	5
<i>Intra-EU</i>		
22 - Beverages, spirits and vinegar	5.299	77
02 - Meat and edible meat offal	4.036	83
04 - Dairy produce; birds' eggs; natural honey; edible products of animal origin, not elsewhere specified or included	3.271	95
19 - Preparations of cereals, flour, starch or milk; pastrycooks' products	3.059	92
07 - Edible vegetables and certain roots and tubers	2.599	77
21 - Miscellaneous edible preparations	2.480	84
20 - Preparations of vegetables, fruit, nuts or other parts of plants	2.397	85
16 - Preparations of meat, fish or crustaceans, molluscs or other aquatic invertebrates	2.233	59
08 - Edible fruit and nuts; peel of citrus fruits or melons	1.959	42
18 - Cocoa and cocoa preparations	1.812	86
Totaal	40.286	71
<i>Extra-EU</i>		
22 - Beverages, spirits and vinegar	2.685	58
02 - Meat and edible meat offal	1.561	23
08 - Edible fruit and nuts; peel of citrus fruits or melons	1.544	71
16 - Preparations of meat, fish or crustaceans, molluscs or other aquatic invertebrates	1.530	41
04 - Dairy produce; birds' eggs; natural honey; edible products of animal origin, not elsewhere specified or included	1.010	39
07 - Edible vegetables and certain roots and tubers	969	39
19 - Preparations of cereals, flour, starch or milk; pastrycooks' products	852	17

2-digitaal	Import door het VK (1.000 euro)	Als % totale import door VK
21 - Miscellaneous edible preparations	769	23
20 - Preparations of vegetables, fruit, nuts or other parts of plants	764	65
44 - Wood and articles of wood; wood charcoal	640	44
Totaal	16.653	29

Bron: Eurostat, Comext; bewerking Wageningen Economic Research.

Aandelen van Nederland en andere EU-lidstaten in de import van enkele voor het VK belangrijke importproducten

De drie belangrijkste productgroepen die het VK in 2014 uit Nederland importeerde zijn planten en bloemen (invoerwaarde: 1,1 mld. euro), vlees (invoerwaarde: 1,1 mld. euro) en groenten (invoerwaarde: 0,8 mld. euro) (Bijlage tabel B2). Het marktaandeel van Nederland in de import van het VK van planten en bloemen is 89% (tabel B3). De marktaandelen van vlees en groenten zijn een stuk kleiner: respectievelijk 27% en 31%. Bij de vleesimport zijn met name Frankrijk met een marktaandeel van 27% en Ierland met een aandeel van 23% grote concurrenten; bij groenten moet Nederland vooral met Spanje concurreren (marktaandeel van 24%).

Tabel B3 Aandeel van lidstaten in de import van enkele producten van het VK, 2014 (%)

	NL	FR	DU	IT	IRL	SP	BEL
Planten en bloemen	89	2	2	2	1	1	2
Vlees	27	11	11	3	23	2	3
Groenten	31	5	4	3	6	24	6
Dranken	10	26	9	14	5	6	4
Zuivelproducten	10	20	13	6	26	1	7
Graanbereidingen	9	15	18	13	17	4	10
Cacao	15	10	25	4	9	1	12
Groenten- en fruitbereidingen	23	4	11	14	2	10	15
Vleesbereidingen	10	18	18	2	16	3	3
Fruit	16	4	12	4	1	16	2

Bron: Tabel B2.

Contact

Wageningen Economic Research Siemen van Berkum
 Postbus 29703 Senior onderzoeker
 2502 LS Den Haag T +31 (0)70 3358 101
www.wur.nl/economic-research E siemen.vanberkum@wur.nl

2017-032